

הצעת תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

חוק למניעת זיהום קרקע ולטיפול בקרקעות מזוהמות, התשס"ט-2008

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

בשנים האחרונות עלתה המודעות לבעיות זיהום קרקע במדינת ישראל. הקרקע הינה משאב חיוני ובסיסי המשמש את האדם והסביבה, בין היתר לצרכי פיתוח ובניה, חקלאות, מסחר ותעשייה. כמו כן, מהווה הקרקע בית גידול לחי ולצומח. זיהום הקרקע יכול לבוא כתוצאה של חלק מהשימושים האמורים, כאשר לא ננקטים אמצעים מתאימים למניעתו.

קרקע מזוהמת עלולה לסכן את בריאות האדם ואת הסביבה בדרכים שונות. אנשים ובעלי חיים עלולים להיחשף לחומרים מזהמים באמצעות מגע עם הקרקע המזוהמת, או על ידי שאיפת גזי קרקע שנפלטים ממנה. כמו כן, חומרים מזהמים בקרקע עלולים להגיע למקורות מים עיליים ולמי התהום, לפגוע בסביבה ואף לגרום לזיהום מי שתייה.

בעבר התפיסה לגבי זיהום קרקע התמקדה בסיכון הנוצר למקורות מים. התפיסה המודרנית כיום, בארץ ובעולם, רואה בזיהום הקרקע מפגע סביבתי חמור בפני עצמו. במקומות רבים בעולם נחקקו חוקים וגויסו אמצעים כלכליים להתמודדות עם בעיות זיהום קרקע מהעבר.

מורכבות הנושא מבחינה משפטית נוגעת כאמור, בעיקר לזיהומי קרקע שנגרמו בעבר, טרם החקיקה, ואשר עלויות הטיפול בהם גדולות מאד. החוק המוצע מאזן בין אינטרסים שונים של שמירה על הסביבה ועל בריאות האדם, תוך כיבוד זכויות קניין. יתרה מזאת, מטרת החוק להביא לניקוי קרקעות כך שיתאפשר שימוש בהן, ולמנוע יצירת "איים" מוזנחים של קרקע מזוהמת. התופעה המוכרת כ-"brown fields" ("שדות חומים" בתרגום מילולי), מבטאת תוצאה של הרתעת יתר מפני רכישה ושימוש בקרקעות מזוהמות, שאין בצידין מערכת כלכלית ומשפטית מתמרצת ומספקת.

המשרד להגנת הסביבה מטפל בשנים האחרונות בזיהום קרקע באמצעות כלים משפטיים קיימים, המשיקים לנושא, כגון חוק החמרים המסוכנים, התשנ"ג-1993 (להלן – חוק החמרים המסוכנים), חוק המים, התשי"ט-1959, וחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, ותקנות מכוחם. לאחר שנצבר נסיון במשרד בהפעלת כלים אלה, תוך שימוש בסמכויות מינהליות ובאכיפה פלילית, ולאחר לימוד המשפט המשווה בעולם בתחום מורכב זה, גיבש המשרד מדיניות המותאמת לתנאים המיוחדים של מדינת ישראל, ונסמכת על שיטת המשפט בישראל.

ג. עיקרי החוק המוצע

עיקר 1 – חומרים מזהמים, קרקע מזוהמת וקרקע חשודה כמזוהמת

החומרים העלולים לזהם קרקע מפורטים ברשימה, כחלק מהגדרת "חומר מזהם". חומרים אלה כוללים חומרים מסוכנים, כהגדרתם בחוק החמרים המסוכנים, הכוללים דלקים, וחמרים נוספים שאינם חומרים מסוכנים על פי החוק - שמן, תמלחות, חמרי נפץ. כמו כן, הממונה לפי החוק יהיה רשאי לקבוע חומרים נוספים שעלולים לסכן את בריאות הציבור או הסביבה ואשר יכללו בהגדרה.

קרקע מזוהמת היא קרקע שנמצא בה חומר מזהם בריכוזים העולים על המותר. יש להבהיר, כי לעיתים מצויים בקרקע חומרים מזהמים במצבה הטבעי. כמו כן, לא כל כמות וכל ריכוז של חומר מזהם בקרקע מהווה סיכון אדם או לסביבה. ישנן דרכים שונות לקבוע מהם הערכים המותרים לחומרים מזהמים בקרקע. המשרד להגנת הסביבה פרסם בשנת 2004 חוברת מקצועית שקובעת ערכי סף לחלק ניכר מהחומרים המזהמים. כמו כן, בשנה האחרונה מתבצעת עבודה מקיפה כדי לקבוע ערכי סף מעודכנים לחומרים רבים, על בסיס של הבחנה בין שימושים שונים לקרקע, וכן הסיכונים הפרטניים הנובעים מהחומרים.

יצוין, כי ישנן גישות שונות לגבי קביעה של סטנדרטים לטיפול בקרקע ולטיהורה, והגישה המקצועית של המשרד להגנת הסביבה כיום הינה גישה משולבת, המאזנת בין שיקולים שונים,

בכל מקום, אשר בו או בקרבתו עסקו או עוסקים בחומר מזהם, הקרקע נחשבת **קרקע חשודה**. מטרת קביעה זו היא ליצור מעמד ביניים לקרקע שאין וודאות כי היא מזוהמת, אך יש לקיים לגביה מעקב ובדיקות. קרקע חשודה היא גם קרקע שיש יסוד לחשד כי חומרים מזהמים, ובעיקר גזי קרקע, הגיעו אליה ממקומות אחרים. נסיון המשרד מראה כי לעיתים גזי קרקע "נודדים", דרך מי תהום, למרחק של שני קילומטרים ויותר מהמקום בו עסקו בחומרים מזהמים. לפיכך הגדרת "קרקע חשודה כמזוהמת" כוללת גם מצבים אלה.

עיקר 2 – מניעה ואיסור על זיהום קרקע

מניעת זיהום הקרקע היא מטרה בת השגה באמצעים קיימים ומקובלים. החוק המוצע קובע איסור על זיהום הקרקע וקובע אמצעי מניעה שונים.

בין היתר מוצע לחייב כל עוסק בחומרים מזהמים בביצוע בדיקות תקופתיות, בכפוף להוראת מעבר, וכן מוצע לחייב כל אדם או רשות לדווח לממונה לפי החוק על חשש לזיהום קרקע או מים.

עיקר 3 – ביצוע סקרי קרקע

סקר קרקע הינו תהליך בעל מספר שלבים, שמטרתו לבדוק קיומם של חומרים מזהמים בקרקע, כמותם, ריכוזם ומקורם. כמו כן, הוא הבסיס להמשך הטיפול בקרקע.

השלב הראשון בסקר הקרקע מוכר בקרב העוסקים בתחום כ"סקר היסטורי". בהנחיות הרשות האמריקאית לאיכות הסביבה בארה"ב הוא מכונה "1 phase". מדובר בבדיקה הנסמכת על תיעוד כתוב, מסמכים ותכניות, ולא על בדיקות בקרקע עצמה. השלב הראשון בסקר הקרקע יכול להיות פעולה פשוטה וקצרה, או תהליך ארוך ומורכב, בכל מקרה לגופו.

השלב השני בתהליך הוא הכנת תכנית לביצוע דיגומים מסוגים שונים בקרקע, בהתאם לממצאי השלב הראשון. תכנית זו, יחד עם ממצאי השלב הראשון, תוגש לממונה לפי החוק לאישור. בשלב השלישי תבוצע תכנית הדיגומים בהתאם לדרישות הממונה ולאישורו. בשלב הרביעי יוגשו לממונה תוצאות הבדיקות, עם המלצות להמשך הטיפול.

החובה לבצע סקר קרקע יכולה לקום במספר מקרים. ראשית, במקרה בו התגלו בקרקע או במבנה גזי קרקע. מנסיון העבר ידוע כי לעיתים מתגלים גזי קרקע במקום בו מורגש ריח חזק במקום לאורך זמן. כמו כן, לעיתים מתגלים גזי קרקע לאחר תלונות של דיירים או עובדים על תחושות לא נעימות, כאבי ראש, סחרחורות וכד'. מקרה אחר המחייב ביצוע סקר קרקע הוא כאשר נמצא בקרקע או במים חומר מזהם המצביע על זיהום. מקרה שלישי הוא במקרה של דליפה או שפיכה של חומר מזהם לקרקע.

אם התגלו מקרים אלה בעת ביצוע עבודה בקרקע, מוצע כי העבודה תופסק עד לביצוע כל הבדיקות. יצוין כי במספר מקרים בשנים האחרונות התגלה זיהום קרקע אגב עבודות בניה וחפירה. במקרים כאלה, העדר בדיקה וטיפול עלולים להנציח מצב בו מבנים מוקמים על קרקע מזוהמת, מבלי אפשרות מעשית לטפל בקרקע, ותוך חשיפת הציבור לסיכונים בריאותיים ממשיים.

בנוסף למקרים אלה, מוצע להעניק לממונה סמכות לדרוש ביצוע סקר קרקע, אם יש בידי מידע המצביע על אפשרות ממשית לקיומו של זיהום.

בכל אחד ממקרים אלה חלה חובה על המחזיק בקרקע ועל בעל הקרקע גם יחד, לבצע סקר קרקע בהתאם להוראות החוק והממונה. מוצע להגדיר "מחזיק בקרקע" כמי שמחזיק בקרקע למעשה או משתמש בה בפועל. יתרונו של המחזיק הוא בכך שיש לו גישה ישירה ואפשרות מעשית לבצע את הסקר, או הטיפול בקרקע, בשלב מאוחר יותר. לעיתים קרובות, המחזיק בקרקע לא יהיה מעוניין לאפשר לגורם אחר להיכנס לשטחו ולבצע בו פעולות. לא פעם מדובר במפעלים ובמקומות עבודה שהפעילות בהם כרוכה בסיכונים בטיחותיים או באפשרות לחשיפת מידע שהוא סוד מסחרי. לפיכך, מוצדק להטיל אחריות על המחזיק בקרקע, אף אם לא הוא שגרם לזיהום, לבצע את הסקר.

בעל הקרקע אף הוא חייב בביצוע סקר קרקע לפי הוראות החוק. בעל הקרקע הוא מי שזוכה לרווחים מן הקרקע ומשום כך מוצע להטיל עליו אחריות לביצוע סקר קרקע ובהמשך, לטיפול בקרקע. אחריות זאת לביצוע נותרת בעינה גם אם המחזיק והבעלים אינם הגורמים לזיהום הקרקע. יחד עם זאת, במקרה כזה, מוצעים הסדרים שונים על מנת לאפשר את מימון הפעולות האמורות (ר' להלן).

מוצע להגדיר את בעל הקרקע כמי שהוא בעל זכות בקרקע ולמעט מינהל מקרקעי ישראל. יצוין כי לאור הנסיבות המיוחדות של מדינת ישראל, נמצא כי ההסדר הראוי והישים בהקשר זה, אינו הטלת אחריות ישירה לבדיקת הקרקעות ולטיפול בהן על מינהל מקרקעי ישראל, המנהל למעלה מ-90 אחוזים מהמקרקעין בארץ. לפיכך מוצע לקבוע הוראות ייחודיות למינהל בהצעת חוק זו, לרבות תיקון עקיף לחוק מינהל מקרקעי ישראל, התש"ך-1960 (ר' להלן).

עיקר 4 – טיפול בקרקע מזוהמת

עם גילוייה של קרקע מזוהמת, מוטלת על המחזיק בקרקע, ועל בעליה, חובה לנקוט לאלתר פעולות למניעת המשך הזיהום. פעולות אלה כוללות, בין היתר, הפסקת הפעילות הגורמת לזיהום ונקיטת אמצעים למניעת זיהום קרקע עתידי. אמצעים אלה הם, למשל, הפסקת הזרמת חומר מזהם בצנרת דולפת, או התקנת מאצרה חדשה למכלי חומרים מזהמים; גידור ושילוט של הקרקע המזוהמת; דיווח לממונה על הקרקע המזוהמת, ובמקרה של חשש לזיהום מים, גם דיווח למנהל הרשות הממשלתית למים. חובות דומות מוטלות גם על מזהם קרקע, שהקרקע אינה בבעלותו או בחזקתו.

בנוסף לפעולות המיידיות הנדרשות לשם הפסקת זיהום הקרקע, נדרש טיפול בקרקע המזוהמת, באופן שריכוזי החומרים המזהמים בה לא יחרגו מערכי הסף, דהיינו טיפול שיהפוך את הקרקע לקרקע שאינה מזוהמת. ערכי הסף לטיפול נקבעו, כאמור לעיל, בחוברת ערכי סף שפורסמה על ידי המשרד להגנת הסביבה בשנת 2004. יחד עם זאת, לממונה סמכות לעדכן את החוברת, וכן לקבוע ערכי סף לחומרים שלא נקבעו להם ערכי סף בחוברת עד כה.

בנוסף, רשאי מי שחייב לבצע טיפול בקרקע לערוך סקר סיכונים, במטרה לקבוע ערכי סף יעודיים לטיפול בקרקע באתר מסוים, בהתחשב בשימוש בקרקע באותו מקום.

ביצוע הטיפול בקרקע מחייב הגשת תכנית לממונה, מאחר שהטיפול בקרקע יכול להתבצע בשיטות שונות, ובהן ניקוי הקרקע באותו מקום, או פינוי הקרקע המזוהמת לשם הטמנה או מיחזור. לגבי הגשת תכנית לקרקע הידועה כמזוהמת לפני כניסת החוק לתוקף, מוצע לקבוע הוראת מעבר המחייבת הגשת תכנית לממונה בתוך 4 חודשים מכניסת חוק זה לתוקף. הממונה רשאי להעדיף ולדרוש טיפול שיאפשר שימוש בקרקע או מיחזור, על פני הטמנת הקרקע המזוהמת באתר הטמנה. כמו כן, פינוי הקרקע המזוהמת מהאתר לכל מקום מחייב קבלת אישור פינוי מהממונה.

מוצע כי האחריות על ביצוע הטיפול בקרקע תוטל על המחזיק ועל בעל הקרקע, בהיותם הגורמים שלהם קשר ישיר לקרקע והם בעלי היכולת המעשית לבצע את הטיפול תוך התחשבות בפעילות המתקיימת בשטח. יחד עם זאת, אם קיים מזהם קרקע שאינו המחזיק או הבעלים, האחריות למימון הוצאות הסקר והטיפול בקרקע מוטלת עליו, לפי שיעור תרומתו לזיהום.

המחזיק בקרקע, בעל הקרקע, ומזהמים נוספים, אם קיימים, יכולים להסכים על חלוקת אחריות ביניהם בכל הנוגע לביצוע הטיפול בקרקע, ובלבד שאין בכך כדי לעכב את הטיפול.

לאחר ביצוע הטיפול נבדקת הקרקע על מנת לוודא כי היא אינה מזוהמת עוד, והממונה מאשר כי הטיפול בוצע.

עיקר 5 – אמצעים אזרחיים

לסוגיית הקרקעות המזוהמות משמעות רבה בהיבטים אזרחיים ונוזיקיים שונים. לפיכך מוצע לקבוע סדרה של הוראות בנושאים אלה. ראשית, מוצע לקבוע כי מעשה או מחדל בניגוד להוראות החוק מהווים עוולה אזרחית לפי פקודת הנוזיקין [נוסח חדש]. כמו כן, מוצע כי מעשה או מחדל לפי החוק יוכלו להוות עילה להגשת תובענה לפי החוק למניעת מפגעים סביבתיים (תובענות אזרחיות), התשנ"ב-1992.

בנוסף לכלים אלה, מוצע לקבוע הוראה ייחודית המחייבת בעל זכות בקרקע מזוהמת וכן בעל זכות בקרקע החייבת בביצוע סקר קרקע, להודיע לרוכש או לשוכר הקרקע על מצבה טרם

עוד מוצע הסדר ייחודי שעניינו הסכמי החכירה של מינהל מקרקעי ישראל. מוצע לקבוע כי חוכר של קרקע החשודה כמזוהמת יהיה חייב לבצע סקר קרקע בתום תקופת החכירה, ויהיה חייב לטפל בקרקע טרם השבתה למינהל, אם נמצא כי הקרקע מזוהמת כתוצאה מהשימוש שעשה בה אותו חוכר. עוד מוצע לקבוע כי המינהל רשאי לסרב לקבל את הקרקע המזוהמת אשר לא טופלה, ולחלופין לחייב את החוכר בעלויות הטיפול וירידת ערכה של הקרקע, והכל על מנת להבטיח כי הקרקע תטופל.

הסדר מוצע זה מביא לידי ביטוי את הנסיבות המיוחדות של הבעלות במקרקעי ישראל ואת מעמדו של המינהל. בהסדר זה מוצע איזון ראוי בין אחריות המינהל למצבם של המקרקעין, לבין מחויבותם של החוכרים והמחזיקים בקרקע בפועל. עוד יש לציין כי הצעת החוק כוללת תיקון עקיף לחוק מינהל מקרקעי ישראל, התש"ך-1960, המוסיף לתפקידי המינהל את האחריות לשמירת מקרקעי ישראל והפיקוח עליהם, ברוח מטרות הצעת חוק זו.

עיקר 6 – קרן לשיקום קרקעות מזוהמות

בעולם מוכרים הסדרים שונים למימון ניקוי קרקעות מזוהמות, לאור ההוצאות הכספיות הגדולות הכרוכות בטיפול בקרקעות מזוהמות. המודל המוצע בחוק זה משרת בצורה הטובה ביותר האפשרית את האילוצים הקיימים במצב העובדתי והמשפטי בישראל.

קרן לשיקום קרקעות מזוהמות, במסגרת המשרד להגנת הסביבה, תרכז משאבים כספיים מתקציב המדינה וכן מהיטלים וקנסות, על מנת לממן ולשפות מחזיקים ובעלי קרקע הזכאים לכך לפי הוראות החוק. מטרת הקרן היא להבטיח כי קרקעות מזוהמות יטופלו וישמשו את הציבור בצורה בריאה ובטוחה, ולא יינטשו בשל העדר משאבים כלכליים לטיפול בהן.

היקף הקרקעות המזוהמות במדינת ישראל, באופן יחסי לשטחי הקרקע המוגבלים, הוא גדול. זאת בשל הפעילות התעשייתית רבת השנים בארץ, וכן העדר איסור חוקי מפורש על זיהום הקרקע, בשונה מהאיסור על זיהום מים. בשל העדר מודעות, הועברו זכויות במקרקעין לאורך עשרות שנים ללא בדיקה וללא תמחור של עלויות הטיפול בקרקע מזוהמת. לפיכך הסדרי מימון שנחקקים בעת הזאת נדרשים לתת מענה הולם לפתרון בעיות זיהום קרקעות מהעבר.

לאור כל זאת, מוצע כי מחזיק או בעל קרקע שזוהמה על ידי אחר, יהיה רשאי לפנות לקרן לקבלת מימון לביצוע הטיפול בקרקע, או להחזר הוצאות. התנאים לאישור המימון על ידי הקרן מוצעים בצורה מפורטת בסעיף 23 להצעת החוק. תנאים אלה מתייחסים הן לחוסר היכולת לאתר או לקבל מימון מהמזהם, הן לעיתוי רכישת הקרקע, והן לחובות המוטלות על המבקש.

עוד מוצע לקבוע הוראות שיאפשרו לקבוע סדרי עדיפויות במימון על ידי הקרן, בהתחשב בכך שתקציבי הקרן לא יאפשרו מימון מיידי לטיפול בכל הקרקעות המזוהמות.

עיקר 7 – אמצעי פיקוח ועונשין

כמקובל בדיני איכות הסביבה, מוצע לקבוע בחוק הוראות לעניין הסמכת מפקחים, ומתן סמכויות פיקוח וסמכויות אכיפה פלילית.

עוד מוצע, בדומה לדינים דומים, לתת לשר או למי שהוא הסמיכו, סמכות להוצאת צו מינהלי להפסקה, מניעה או צמצום של זיהום קרקע. בנוסף, מוצע לתת לממונה לפי החוק סמכות להורות לרשם המקרקעין לרשום הערה בדבר קרקע מזוהמת במרשם. בצד זה, מוצע כי הממונה יורה לרשם למחוק הערה או לתקנה, לאחר הטיפול בקרקע. בסעיף זה ניתן ביטוי לחשיבות סוגיית זיהום הקרקע לגבי ערכה ומעמדה של קרקע מזוהמת, במסגרת מרשם המקרקעין הכללי.

עוד מוצע לקבוע כי הפרת הוראות לפי החוק תאפשר לממונה להטיל על המפר עיצום כספי, כמקובל בחוקים סביבתיים רבים בשנים האחרונות. ההוראות שעל הפרתן מוצע להטיל עיצום הן בעיקר הפרות של הוראות לגבי דיווח, אי ביצוע בדיקות ותוצאות סקרים, ואי שמירת מסמכים.

הצעת החוק מפרטת שורת הפרות של הוראות החוק, שלגביהן מוטלת אחריות פלילית. בין היתר, מוצע לקבוע עבירה של זיהום קרקע, אי נקיטת פעולות ואי ביצוע טיפול בקרקע, וכן עבירה של אי נשיאה בהוצאות טיפול על ידי מזהם קרקע.

עיקר 9 – ביצוע ותקנות

מוצע כי השר להגנת הסביבה יהיה ממונה על ביצוע הוראות חוק זה, ובין היתר יהיה מוסמך להתקין תקנות בכל העניינים הנוגעים לביצוע החוק.

בנוסף, מוצע לקבוע סמכות מפורשת לשר האוצר, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה, לתת הנחות, ניכויים או פטורים ממס, כפי שייקבע בתקנות, על מנת לעודד ולתמרץ ביצוע טיפול בקרקע מזוהמת. זאת בהתאם להוראות סעיף 245(א) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], הקובע כי מתן הקלות כאמור מחייב הסמכה מפורשת בחוק.

עוד מוצע כי החוק יחול על המדינה, שחלק ניכר מהקרקעות המזוהמות הקיימות בישראל נמצא באחריותה.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

הצעת החוק כוללת תיקונים עקיפים למספר חוקים רלוונטיים. כאמור לעיל, מוצע לתקן את חוק מינהל מקרקעי ישראל, התש"ך-1960, באופן שיכלול בין תפקידי המינהל את החובה לשמור על מקרקעי ישראל ולפקח עליהם – חובה הקבועה כיום בתקנות מכוח חוק מינהל מקרקעי ישראל. כמו כן, מוצע לקבוע בחוק כי המינהל ידרוש מכל מחזיק במקרקעי ישראל לשמור עליהם כמשאב לטובת הציבור, הדורות הבאים והסביבה.

הצעת החוק כוללת, כמו כן, הצעה לתיקון של חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, באופן שיחייב ביצוע סקר קרקע במסגרת הטיפול בתכניות מתאר מקומיות ותכניות מפורטות, הכוללות קרקע מזוהמת או קרקע חשודה כמזוהמת. מוצע כי מוסד התכנון ידרוש ביצוע סקר קרקע טרם קבלת החלטה על הפקדת התכנית, על מנת שיוכל לשקול היבטים שונים של השימוש האפשרי בקרקע נוכח מצבה במועד מוקדם ככל האפשר.

בדומה למנגנון הקיים מזה שנים לעניין תסקירי השפעה על הסביבה, אשר מעוגן בתקנות התכנון והבניה (תסקירי השפעה על הסביבה), התשס"ג-2003, קיימת גמישות לגבי יכולתו של מוסד התכנון לדון בהיבטים של זיהום הקרקע במועדים הרלוונטיים. כמו כן, מוצע לקבוע לוחות זמנים שימנעו עיכוב בקידום תכניות. בנוסף, מוצע כי חוק התכנון והבניה יעגן את החובה לטפל בקרקע טרם מתן היתר בניה.

עוד נכללים בהצעת החוק תיקונים עקיפים לחוק בתי המשפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, חוק למניעת מפגעים סביבתיים, תביעות אזרחיות, התשנ"ב-1992, וחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995. הכל על מנת להסדיר היבטים פרוצדורליים הנחוצים ליישום החוק.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה

החוק המוצע מהווה נדבך במדיניות המשרד בשנים האחרונות, לפיה נדרשים משאבים נוספים ותקציב על מנת להתמודד עם בעיית הקרקעות המזוהמות בישראל. יחד עם זאת יביא החוק המוצע גם לתוספת לתקציב המדינה ולגיוס משאבים כספיים באמצעות הקרן לשיקום קרקעות מזוהמות.

אין ספק כי בעיית הקרקעות המזוהמות מחייבת הקצאת משאבים כלכליים ניכרים לתיקון נזקי העבר, ולשם כך נדרשת השקעה הן מצד המדינה, והן מצד גורמים פרטיים. יחד עם זאת, ההשקעה הנדרשת עתידה להביא לעלייה בערך הקרקע, לשפר את נצילות הקרקע ולאפשר פיתוח.

ו. השפעת החוק המוצע על התקן ועל ההיבט המינהלי של המשרד

לצורך יישום הוראות החוק נדרשים למשרד 12 תקנים (כולל תקני מזכירות), ובהם 2 תקנים לאגף שפכי תעשייה, דלקים וקרקעות מזוהמות, 6 תקנים למחוזות, 2 תקני פקחים ותקן אחד

